

Jonge Democraten

**101ste Algemene Ledenvergadering
Zomercongres
14 & 15 juni 2025**

Voordracht CVZ en SNC

Het Landelijk Bestuur draagt als Congresvoorzitters (CVZ) voor:

Het Landelijk Bestuur draagt als Stem- en Notulencommissie (SNC) voor:

Inhoudsopgave

Voordracht CVZ en SNC	2
Inhoudsopgave	2
Locaties	3
Hoe werkt een congres?	3
Economie, Financiën & Sociale Zaken	6

Colofon

Dit is een uitgave van de Jonge Democraten ten behoeve van de 100ste Algemene Ledenvergadering der Jonge Democraten.

Samengesteld door *Max Jongmans*.

Heb je een vraag? Benader Max via secretaris@jongedemocraten.nl

Wil je iets vertrouwelijks bespreken? Benader de vertrouwenspersonen via vertrouwenspersonen@jongedemocraten.nl

Locaties

ALV

De Algemene Ledenvergadering vindt plaats vlak bij het centraal station. We komen bij elkaar in het historische congresgebouw De Vereeniging.
Adres: Mariaplaats 14, 3511 LJ Utrecht

Slaaplocatie

We slapen in de StayOkay in het centrum Utrecht. Met de tram ben je er in een kleine tien minuten vanaf het station en met de fiets in slechts drie.

Adres: Neude 5, 3512 AD Utrecht

Borrel

Op slechts vijf minuutjes lopen vanaf de slaaplocatie vindt vanaf 20:00 vindt de borrel plaats bij de Florin. Hier proosten we op een oude, vertrouwde locatie op een mooi congresweekend.

Adres: Nobelstraat 2, 3512 EN Utrecht

Diner

Voor het diner trekken we op een spirituele ontdekkingstocht naar Djakarta. Daar zullen we heerlijk genieten van een Indonesisch buffet. Het diner zal plaatsvinden in twee shifts.

Adres: Lucasbolwerk 19, 3512 EH Utrecht

Feest

Het feest wordt gehouden aan de levendige Voorstraat, een mooie straat met veel karakter. Bij Bar Josefiën sluiten we de zaterdag feestelijk af.

Adres: Voorstraat 96, 3512 AV Utrecht

Hoe werkt een congres?

Wat is een congres?

Het congres is de Algemene Ledenvergadering (ALV) van de Jonge Democraten. Drie keer per jaar vindt er een ALV plaats: twee keer een meerdaags, politiek congres in de zomer en de winter, en een organisatorisch, eendaags congres in september. De ALV is het hoogste orgaan van de vereniging. Het bestaat in principe uit alle leden. In de praktijk worden de termen 'ALV' en 'Congres' vaak gebruikt als synoniemen, maar meestal gaat de ALV alleen om de vergadering, terwijl het Congres over het hele congresweekend, inclusief eten, feest en gezelligheid gaat.

Binnen de JD wordt het 'one man, one vote' systeem gehanteerd. Dat betekent dat ieder (betalend) lid mag stemmen en het woord mag voeren tijdens de ALV. Op die manier heeft elk lid invloed op de organisatorische en inhoudelijke koers van de vereniging. Er worden op de verschillende congressen namelijk allerlei inhoudelijke en organisatorische zaken besproken en bepaald. Bovendien vinden er verkiezingen plaats. Zo wordt op het wintercongres de Commissie van Beroep verkozen.

Op de politieke congressen wordt er gediscussieerd over inhoudelijke onderwerpen. Dat gebeurt tijdens de behandeling van politieke moties, resoluties en amendementen.

Op het organisatorisch congres komen de organimo's (organisatorische moties), HR-wijzigingen, Statutenwijzigingen en de financiën uitgebreid aan bod. Het Septembercongres is verder het moment waarop het nieuwe Landelijk Bestuur haar beleidsplan presenteert.

Daarnaast zijn er altijd interessante gasten op congressen waarbij er gelegenheid is voor discussie. Het congresfeest is bovendien een goede gelegenheid om veel Jonge Democraten beter te leren kennen en (politieke) ervaringen en meningen met elkaar uit te wisselen.

Speciaal voor nieuwe leden

Voor nieuwe leden is een congres erg interessant. Het is een gelegenheid om te ervaren wat er speelt bij de Jonge Democraten en een hoop mensen te leren kennen. Voor het begin van het congres is er om 09:30 een speciaal moment waarbij alles verteld wordt dat je over een congres moet weten. Als je nog vragen hebt tijdens het congres staan er altijd ervaren leden voor je klaar om te helpen.

Wat voor voorstellen zijn er?

Een voorstel kan worden ingediend door werkgroepen, Algemene Afdelingsvergaderingen, het Landelijk Bestuur of gewoon vijf leden. Over deze voorstellen zal tijdens het congres worden gestemd door de leden. De voorstellen die worden aangenomen bepalen wat de JD vindt en doet. De regelingen voor het indienen van voorstellen vind je altijd in de laatste versie van het Huishoudelijk Reglement. Er zijn verschillende soorten voorstellen:

Wijzigingsvoorstellen Huishoudelijk Reglement & Statuten

Er kunnen wijzigingsvoorstellen voor het Huishoudelijk Reglement (HR) en de Statuten van de Jonge Democraten worden ingediend. Voor wijzigingen van de Statuten geldt een bijzondere stemprocedure in twee rondes.

Beleidsplan & Bestuursverantwoording

Het Landelijk Bestuur stelt elk jaar in de zomer een beleidsplan voor het komende jaar op. Verder legt het Landelijk Bestuur bij elk congres verantwoording af over het functioneren in de afgelopen periode en de uitvoering van organisatorische moties. Je kunt over het beleidsplan, of de uitvoering hiervan, vragen stellen tijdens het bestuursblok.

Organisatorische Moties (Organimo's)

Als leden het bestuur willen oproepen om iets te doen, gebeurt dat via een organimo. Het Landelijk Bestuur probeert organimo's altijd zo goed mogelijk uit te voeren. Naar aanleiding van het bestuursblok kunnen ook actuele organimo's worden ingediend. Dat kan tot drie uur na het bestuursblok.

Politiek Programma (PP)

In het Politiek Programma zijn de grote lijnen van de politieke standpunten van de Jonge Democraten opgenomen. Het Politiek Programma kan door middel van resoluties en amendementen tijdens de politieke congressen worden veranderd. Kleine wijzigingen vinden plaats door middel van een amendement. Een resolutie dien je in als je meer dan één alinea wilt wijzigen, toevoegen of schrappen. Deze resoluties kunnen zelf ook worden geamendeerd. In dat geval worden eerst de amendementen behandeld, en vervolgens wordt over de resolutie als geheel gestemd.

Politieke Moties (PM's)

Over concrete onderwerpen kunnen moties worden ingediend. Het gaat dan vaak om een concrete uitwerking van de algemene politieke ideeën. Politieke moties zijn ondergeschikt aan het PP. Terwijl politieke moties meestal gaan over zaken die al langer lopen, zijn de urgente politieke moties (UPM's) geschikt om een uitspraak van het congres te vragen

over een actuele politieke kwestie die bij het volgende congres niet meer relevant zal zijn.. Deze UPM's hebben dan ook een latere inleverdeadline dan normale moties. Als wordt gesproken over moties gaat het meestal om politieke moties.

Moties van Orde

Een motie van orde is geen motie die vooraf moet worden ingediend, maar die tijdens het congres kan worden ingediend. Vind je bijvoorbeeld dat het congres te rumoerig wordt of vind je dat de behandeling van moties niet overeenstemt met de statuten, dan sta je op en roep je "Motie van Orde!". De congresvoorzitter zal je dan spreekrecht geven om je motie van orde toe te lichten. Daarna zal de voorzitter je motie overnemen of aan het congres ter stemming voorleggen.

Congresfunctionarissen

Het congres moet natuurlijk geleid worden. Hiervoor worden een aantal ervaren leden aangesteld die streng doch rechtvaardig, en met de nodige kwinkslagen, de zaak in het gareel proberen te houden.

Congresvoorzitters (CVZ)

Het congres wordt voorgezeten door onafhankelijke congresvoorzitters. Zij worden door het Landelijk Bestuur voorgedragen aan de Algemene Ledenvergadering om het congres technisch te leiden en hebben het recht om gedurende het congres, indien nodig, met aanpassingen van de tijden in de agenda te komen.

Stem- en Notulencommissie (SNC)

Dit zijn de mensen die zich bezighouden met de stemming over de verschillende voorstellen en het notuleren van de ALV. Ook tellen zij de

stemmen die op de verschillende kandidaten voor bestuursfuncties en de DEMO worden uitgebracht.

Volgorde van behandeling

Het Landelijk Bestuur en de CVZ maken samen een voorstel voor de volgorde waarin voorstellen op het congres worden behandeld. Hierbij letten ze op hoe relevant, vernieuwend en actueel de ingediende voorstellen zijn. De ALV stelt die volgorde uiteindelijk vast.

Resolutie

RE01	Een nieuwe economie voor ons
Onderwerp	H7: Economie, Financiën & Sociale Zaken
Indiener(s)	Werkgroep Economie, Financiën & Sociale Zaken
Woordvoerder	
Betreft:	Een eerlijke economie die werkt voor iedereen
Schrap/voeg toe:	Nederland is een [...] toezicht daarop ingrijpen.
Vervang door:	Nederland is een welvarend land. Onze economische voorspoed vormt de basis voor het collectieve welzijn van de samenleving. Investerings in onderwijs, gezondheidszorg en het sociale stelsel creëren ontplooiingskansen en vergroten de individuele keuzevrijheid. Als Jonge Democraten staan wij voor duurzame economische groei, welvaart én welzijn – zowel nu als in de toekomst. De wereld verandert steeds sneller en de overheid moet flexibel inspelen op deze ontwikkelingen om onverwachte economische schokken op te vangen. We zien een toekomst waarin mensen vaker en sneller van baan wisselen, waarin levenslang leren vanzelfsprekend is en waarin iedereen voortdurend

nieuwe kansen kan creëren. Een toekomst waarin Europese landen elkaar versterken en gezamenlijke groei realiseren naar een duurzame economie. In deze wereld behoudt Nederland zijn internationale concurrentievoordeel door weloverwogen keuzes te maken, zich snel aan veranderingen aan te passen, te excelleren op een aantal strategische gebieden en weerbaar te zijn tegen geopolitieke verschuivingen.

Om deze toekomst veilig te stellen, moeten we vandaag duidelijke economische keuzes maken en verantwoordelijkheid nemen voor komende generaties. Als Jonge Democraten staan wij voor een economisch beleid dat kansen biedt om het individuele welzijn via welvaartscreatie te vergroten en dat zo min mogelijk barrières opwerpt voor werknemers, werkgevers en burgers. Tegelijkertijd moet de overheid ervoor zorgen dat ook mensen die niet volledig kunnen meekomen een menswaardig bestaan hebben. Welvaart wordt gecreëerd door stevig te investeren in innovatie, onderwijs, ondernemerschap en arbeidsproductiviteit. Deze welvaart moet vervolgens zorgvuldig worden verdeeld, met name via de arbeidsmarkt, de woningmarkt en enkele essentiële publieke sectoren.

	7.1 Markt, overheid en het creëren van welvaart Als Jonge Democraten geloven wij dat de basis van de economie een goed georganiseerde markt is waarin iedereen kan meedoen. De overheid speelt hierin een belangrijke rol: soms als scheidsrechter die de spelregels bewaakt, soms als actieve deelnemer die zelf opdrachten geeft of aankopen doet. Ook vinden wij dat de overheid publieke en private (commerciële) innovatie moet stimuleren, zodat Nederland nu én in de toekomst mee kan blijven doen op de wereldmarkt. 7.1.1 Onze visie op de rol van de overheid Wij vinden dat het hoge welvaartsniveau in Nederland bepaalde rechten met zich meebrengt. Iedereen heeft recht op goede zorg, een dak boven het hoofd, voldoende eten en toegang tot juridische hulp. De overheid moet vooral kansen creëren, waarbij de eerste verantwoordelijkheid voor basisbehoeften bij het individu ligt. Pas wanneer iemand, bijvoorbeeld door ziekte, niet meer voor zichzelf kan zorgen, hoort de overheid in te grijpen. Dit vangnet is niet alleen eerlijk, maar zorgt ook voor stabiliteit en daarmee voor een gezonde economie.
--	---

	7.1.2 Onze visie op de rol van de markt Een eerlijke en goed functionerende markt biedt bedrijven kansen, houdt de prijzen laag, verhoogt de kwaliteit en geeft consumenten meer keuze. Omdat bedrijven in hun eigen voordeel soms proberen de markt te verstoren, is het nodig dat de overheid optreedt als marktmeester. Wij vinden dat de overheid onder andere moet zorgen voor duidelijke kwaliteitseisen, streng toezicht, eerlijke concurrentie en meer openheid over producten en diensten. Wel moet worden opgepast voor onnodige regels die bedrijven hinderen en moet de internationale positie van Nederland worden bewaakt. 7.1.3 Publieke regie op essentiële voorzieningen Wij vinden dat de overheid actief moet ingrijpen in belangrijke sectoren zoals zorg, woningbouw, onderwijs, mobiliteit en defensie, vooral als de markt hierin tekortschiet. Door gericht te investeren en zelf als opdrachtgever op te treden, kan de overheid ervoor zorgen dat iedereen toegang houdt tot betaalbare zorg, woningen en goed onderwijs. Ook op het gebied van defensie moet de overheid zorgen voor veiligheid en voorbereid zijn op nieuwe
--	--

	dreigingen. Zo creëren wij een samenleving waarin iedereen gelijke kansen heeft en zich veilig voelt. 7.1.4 Meer investeren in innovatie Wat de Jonge Democraten betreft mogen we niet achteroverleunen door onze huidige welvaart. Het is zorgwekkend dat de groei van de Nederlandse arbeidsproductiviteit achterblijft bij andere landen. Investeren in onderzoek en ontwikkeling (R&D) is cruciaal om onze welvaart te behouden en nieuwe kansen te creëren. Innovatie zorgt aantoonbaar voor meer werkgelegenheid en hogere omzetten. Nederland beschikt over veel kennis, maar benut deze nog onvoldoende. Wij pleiten daarom voor meer kennisvalorisatie: het omzetten van wetenschappelijke kennis naar praktische toepassingen en bedrijven. Samenwerkingen tussen universiteiten en bedrijven, zoals bij Brainport Eindhoven, zijn hier succesvolle voorbeelden van. Wij willen dat de overheid deze samenwerking actief stimuleert, omdat ze leiden tot meer innovatie en economische groei. Daarnaast vinden wij dat Nederland een breed technologiebeleid moet voeren. Dit betekent dat alle bedrijven, groot en klein, dezelfde ondersteuning
--	---

	krijgen om te innoveren. Grote bedrijven kunnen worden gestimuleerd via belastingvoordelen voor onderzoek en ontwikkeling. Voor kleine bedrijven (MKB) willen wij innovatievouchers herintroduceren, waarmee zij kapitaal krijgen om vernieuwende ideeën verder te ontwikkelen. De huidige investeringen in R&D (2,3% van het BBP) zijn te laag vergeleken met andere koplopers op innovatiegebied. Wij vinden dat Nederland fors meer moet investeren in innovatie, omdat dit op lange termijn meer oplevert voor onze economische én sociale welvaart. De overheid moet zelf ook het goede voorbeeld geven door bij aanbestedingen innovatiegericht te werken. Door bedrijven te laten concurreren en gefaseerde subsidies te bieden, kunnen nieuwe ideeën makkelijker groeien. 7.1.5 Meer ruimte voor ondernemers Wij zien ondernemerschap – en vooral het MKB – als een fundament van onze economie. Ondernemers zijn degenen die kennis omzetten in producten en diensten en daarmee voor groei zorgen. Omdat starten lastig kan zijn, willen wij financiële drempels verlagen. Zo moeten beginnende ondernemers bijvoorbeeld een jaar
--	---

	uitstel kunnen krijgen voor het betalen van hun eerste belastingen. Hierdoor krijgen zij een betere kans om hun bedrijf succesvol op te bouwen. 7.2 Inzetten op een eerlijk en rechtvaardig belastingstelsel Wij, Jonge Democraten, pleiten voor een radicale vereenvoudiging van het belastingstelsel. Belasting moet met zo min mogelijk verstoringen worden geheven. Wij vinden dat de sterkste schouders de zwaarste lasten moeten dragen: wie meer kan bijdragen, draagt ook meer bij. 7.2.1 Balans tussen Rijksoverheid en lokale autonomie Belastingen moeten zo veel mogelijk via de Rijksoverheid worden geheven. Wel mogen lokale overheden belasting heffen als dat nodig is voor hun eigen beleid of voor doelen waarbij nationale bemoeienis niet nodig is. Lokale belastingverschillen moeten beperkt blijven om oneerlijke concurrentie te voorkomen. Lokale overschotten moeten worden afgeroomd om belastingverhogingen zonder noodzaak tegen te gaan. Het huidige systeem van lokale belastinginning kan blijven bestaan.
--	--

	7.2.2 De Belastingdienst Wij willen dat de Belastingdienst transparant werkt. Door het belastingstelsel te versimpelen, verlagen we de werkdruk bij de dienst. Omdat de Belastingdienst veel gevoelige informatie heeft, moet hiermee zorgvuldig worden omgegaan. Nieuwe bevoegdheden mogen pas na een privacytoets worden ingevoerd. Wij vinden dat de Belastingdienst geen risicoprofielen mag maken op basis van niet-relevante persoonlijke gegevens, zoals afkomst. Controle moet altijd gebeuren op basis van objectieve belastingrisico's. 7.2.3 Europees belasten en belastingontwijking aanpakken De interne markt van de EU maakt vrij verkeer van goederen, diensten, personen en kapitaal mogelijk. Wij vinden het belangrijk dat fiscale regels deze vrijheden niet verstoren. Op sommige gebieden, zoals vennootschapsbelasting, dividendbelasting, CO2-heffingen, wegenbelasting, brandstofaccijnzen en btw, moet Europa meer harmoniseren. Zo maken we belastingontwijking moeilijker en creëren we een eerlijkere markt. Toch moet het belasten van
--	--

	inkomens nationaal blijven, omdat landen verschillend beleid nodig hebben. Belastingontduiking en belastingontwijking ondermijnen het vertrouwen in het systeem en benadelen eerlijke belastingbetalers. Wij willen Europese samenwerking versterken, fraude beter opsporen en regels voor bedrijven transparanter maken. Bedrijven moeten duidelijke regels krijgen zodat winstverschuivingen via Nederland worden beperkt. Rulings, waarin bedrijven vooraf duidelijkheid krijgen over hun belastingverplichtingen, blijven nuttig, mits eerlijk toegepast. 7.2.4 Naar een negatieve inkomstenbelasting Wij streven naar een simpelere inkomstenbelasting. We willen af van het huidige toeslagenstelsel, waarin belasting wordt geïnd en tegelijkertijd wordt teruggegeven via toeslagen. Door toeslagen en aftrekposten af te bouwen en inkomensbeleid alleen via belastingtarieven te voeren, maken we het stelsel eenvoudiger. We willen toewerken naar een negatieve inkomstenbelasting: mensen met een laag inkomen krijgen geld terug, terwijl wie meer verdient meer belasting betaalt. Dit voorkomt armoedevallen
--	--

	en zorgt ervoor dat werken altijd loont. Voor enkele specifieke groepen blijven aparte regelingen mogelijk. 7.2.5 Bedrijven belasten en de vervuiler laten betalen Bedrijven profiteren van publieke voorzieningen zoals wegen, onderwijs en veiligheid. Daarom moeten zij eerlijk belasting betalen. Wij willen dat niet alleen winst, maar ook uitgekeerde dividenden en opgepote winsten worden belast. Zo leveren aandeelhouders hun eerlijke bijdrage, zonder dat investeringen of werkgelegenheid worden geschaad. Een geleidelijke invoering voorkomt economische ontwrichting. Daarnaast zijn wij voorstander van een belastingstelsel waarin de vervuiler betaalt. We willen een CO2-heffing voor alle sectoren en een sterker Europees Emissiehandelssysteem met een stijgende minimumprijs. Wie zijn CO2-rechten niet op orde heeft, moet een stevige boete betalen. Ook pleiten we voor een CO2-grensheffing voor importproducten, zodat buitenlandse bedrijven bijdragen aan onze verduurzaming. Tegelijkertijd moeten we ervoor zorgen dat deze bedrijven niet uit Nederland vertrekken, maar helpen in hun transitie. Door te investeren in deze bedrijven zal de uitstoot
--	--

	daadwerkelijk naar beneden gaan en zich niet simpelweg verplaatsen. 7.2.6 Vermogen eerlijker belasten Erfbelasting helpt vermogensongelijkheid verminderen. Voor gewone erfenissen houden we het systeem eenvoudig en laagdrempelig. Maar voor de allerrijksten willen wij een hoger tarief invoeren. Zo zorgen we dat grote vermogens meer bijdragen en vergroten we de kansen voor nieuwe generaties. Ook willen we de bedrijfsopvolgingsregeling (BOR) afschaffen vanwege misbruik en complexiteit, maar we behouden een betalingsregeling om familiebedrijven te beschermen. Daarnaast pleiten wij voor een vernieuwde vermogensbelasting met progressieve tarieven: kleinere vermogens betalen minder, grotere vermogens meer. Voor grootaandeelhouders en mensen met moeilijk verkoopbare investeringen komen er speciale regelingen, zodat productieve investeringen niet worden ontmoedigd. Tot slot willen wij een belasting invoeren op de toename van de waarde van grond. Deze waardevermeerdering komt vooral door publieke investeringen. Door belasting te heffen bij verkoop of overdracht, belasten we
--	---

	gerealiseerde winsten en pakken we speculatie en vermogensongelijkheid aan zonder huishoudens onder druk te zetten. 7.2.7 Naar een uniform btw-tarief Wij willen een uniform btw-tarief. Het huidige systeem met verschillende tarieven is inefficiënt, duur en werkt belastingontwijking in de hand. Een gelijk tarief levert meer welvaart op. Voor producten die schadelijk zijn voor de gezondheid, zoals tabak en suikerhoudende dranken, blijven we aparte accijnzen inzetten om gezond gedrag te stimuleren. 7.3 Hervorm de arbeidsmarkt De Nederlandse economie is steeds dynamischer en de arbeidsmarkt verandert snel. Deze veranderingen maken de arbeidsmarkt flexibeler, maar er zijn ook risico's. De overheid moet bedrijven ruimte geven om zich aan te passen, maar ook zorgen dat groepen mensen niet buitenspel raken. Het is belangrijk dat deze mensen goed worden ondersteund en geholpen om nieuw werk te vinden. Wij willen een arbeidsmarkt waarin iedereen een kans heeft op werk, in plaats van een systeem waarin een kleine groep vaste banen heeft en de rest aan de kant staat.
--	---

	7.3.1 Meer vaste contracten Steeds minder werknemers krijgen snel een vast contract. Dit komt vaak door het financiële risico voor werkgevers. Toch zijn vaste contracten belangrijk voor zowel werkgevers als werknemers. Werknemers hebben zekerheid nodig, terwijl werkgevers, vooral in het MKB, waarde hechten aan een goede werkrelatie. Ook heeft de ervaring die werknemers opdoen een positief effect op de arbeidsproductiviteit, wat waardevol is voor de werkgever. De huidige regeling waarbij werkgevers twee jaar verplicht moeten doorbetalen bij ziekte, vinden wij te lang, vooral voor kleine ondernemers die hierdoor minder snel vaste contracten aanbieden. Deze regeling is schadelijk voor kwetsbare groepen, zoals 50-plussers, die een hoger risico op ziekte hebben. Hoewel de regeling op macroniveau helpt om ziekteverzuim te verminderen, is de periode van twee jaar te lang. Wij pleiten voor een kortere termijn van 12 maanden voor de doorbetaling van loon bij ziekte. Verder vinden wij dat de opbouw van transitievergoedingen gelijkmatig moet zijn, met elk jaar een vast bedrag. Ook vinden wij dat werknemers
--	---

	niet alleen op basis van anciënniteit, maar vooral op basis van productiviteit beloond moeten worden. 7.3.2 Meer ruimte voor flexibel werken Flexibele contracten leiden vaak tot een ""banencarrousel"", waarbij flexwerkers na twee jaar vervangen worden, terwijl een voortzetting van het contract beter zou zijn voor zowel werknemer als werkgever. Wij willen dat tijdelijke contracten een oplopende duur krijgen, zodat flexwerkers meer zekerheid hebben. Als een contract minder dan twee jaar duurt, moet het volgende contract minimaal de helft langer zijn, bijvoorbeeld van 6 maanden naar 1 jaar, en daarna steeds met minimaal 1 jaar verlengd worden. Daarnaast willen wij dat werkgevers verplicht een scholingspotje voor flexwerkers aanbieden, zodat zij kunnen investeren in de ontwikkeling van hun medewerkers. Dit verhoogt de kansen voor flexwerkers en de arbeidsproductiviteit in Nederland. 7.3.3 Zelfstandigen zonder personeel Zelfstandigen zonder personeel (ZZP'ers) moeten de ruimte krijgen om zich te ontwikkelen als ondernemer, maar er is een probleem met
--	--

	schijnzelfstandigheid. ZZP'ers lopen het risico om zonder verzekering arbeidsongeschikt of ziek te worden. Wij vinden dat ZZP'ers verplicht een verzekering moeten afsluiten voor langdurige ziekte en arbeidsongeschiktheid. Ook pleiten wij voor verplichte pensioenopbouw voor ZZP'ers en het afschaffen van de zelfstandigenaftrek om een gelijk speelveld te creëren tussen ZZP'ers en werknemers. 7.3.4 Sociale zekerheid als vangnet Niet iedereen kan deelnemen aan de arbeidsmarkt, bijvoorbeeld door arbeidsongeschiktheid of een mismatch tussen vraag en aanbod. Het is de taak van de overheid om een sociaal vangnet te bieden. In een flexibele arbeidsmarkt is het nog belangrijker om mensen die niet mee kunnen komen goed op te vangen en te begeleiden naar nieuw werk. Het UWV moet meer faciliteren en zich richten op loopbaanbegeleiding in plaats van een dwingende rol te spelen. Wij zijn tegen een sollicitatieplicht, omdat deze niet effectief is en tijd en energie verspilt. 7.3.5 Digitalisering van de arbeidsmarkt Digitalisering biedt voordelen, zoals efficiënter werken, maar zorgt er ook voor dat sommige banen
	verdwijnen, vooral voor lager- en middenopgeleiden. Wij verwachten dat dit in de toekomst doorgaat. Het is belangrijk dat we nu al maatregelen nemen om te voorkomen dat mensen buiten de arbeidsmarkt vallen door digitalisering. 7.3.6 Uitgebreide scholingsmogelijkheden Er is een mismatch op de arbeidsmarkt: veel mensen zitten zonder werk, terwijl er in bepaalde sectoren tekorten zijn. Wij willen omscholing mogelijk maken voor mensen met behoud van uitkering en toeslagen, zodat zij kans hebben om een baan te vinden. Het rijk kan gemeenten hierbij ondersteunen. Daarnaast willen wij dat de kosten van opleiding gefinancierd kunnen worden door een lening, vergelijkbaar met het huidige studieleenstelsel, voor opleidingen die leiden tot beroepen met een goed arbeidsmarktperspectief. 7.3.7 Meer ruimte voor thuiswerken Thuiswerken biedt voordelen zoals meer werkplezier, een betere werk-privébalans en minder files. Niet iedereen heeft echter een geschikte thuissituatie of vindt thuiswerken prettig. Daarom pleiten wij voor de keuzevrijheid om thuis te werken

	waar mogelijk, maar met de optie voor (deels) kantoorwerk. Zo creëren we een flexibele en moderne werkomgeving die goed is voor mens, milieu en maatschappij. 7.4 Een toekomstbestendig pensioenstelsel Als Jonge Democraten zien wij dat Nederland voor een belangrijke uitdaging staat: we worden ouder en moeten daarom langer blijven werken. Wij beschouwen dit als een kans om ons pensioenstelsel toekomstbestendig te maken. Het huidige stelsel is niet flexibel genoeg voor verschillende loopbanen, doet jongeren tekort en biedt mensen te weinig keuzevrijheid. Wat ons betreft behouden we de sterke punten van collectieve zekerheid, maar maken we het pensioenstelsel eerlijker, duidelijker en beter passend bij ieders levensloop. Door pensioenfondsen verder te professionaliseren en duidelijke afspraken te maken over de rekenrente (de methode waarmee de waarde van pensioenen wordt bepaald), kunnen we generatieconflicten voorkomen. Zo creëren we een pensioenstelsel dat meebeweegt met het leven van mensen, zonder de solidariteit los te laten.
--	--

	7.4.1 Verplicht sparen voor pensioen Wij vinden het belangrijk dat iedereen voldoende spaart voor de periode na pensionering. Daarom willen wij dat sparen voor een aanvullend pensioen verplicht wordt voor alle werknemers, inclusief zelfstandigen zonder personeel (zzp'ers). Zij kunnen dan ook profiteren van de voordelen die pensioenfondsen bieden, zoals lagere kosten en betere spreiding van risico's. De overheid stelt één vaste pensioenpremie vast. Hierdoor verdwijnen pensioenen uit cao-onderhandelingen, wat zorgt voor meer duidelijkheid en gelijkheid. Wij hechten veel waarde aan keuzevrijheid. Werknemers moeten daarom zelf hun pensioenfondsen kunnen kiezen. Omdat er strenge toetredingseisen gelden en fondsen moeten concurreren, zal het aantal pensioenfondsen uiteindelijk afnemen. Dit levert schaalvoordelen op, zoals lagere kosten en betere dienstverlening. Daarnaast moeten deelnemers hun eigen risicoprofiel kunnen kiezen: hoeveel risico zij willen nemen met hun pensioenbeleggingen. Als iemand geen voorkeur opgeeft, wordt automatisch gekozen voor een profiel waarbij het risico kleiner wordt naarmate iemand ouder wordt. Om pensioenfondsen in staat te stellen verantwoord en
--	---

	voor de lange termijn te beleggen, mogen deelnemers maximaal één keer per drie jaar van fonds wisselen. Ook willen wij een maximum stellen aan de kosten die pensioenfondsen mogen rekenen, zodat het overgrote deel van de ingelegde premie ook echt ten goede komt aan de deelnemer.
	7.4.2 Onafhankelijk en professioneel pensioenbestuur Wij streven naar een onafhankelijk, deskundig en professioneel bestuur van pensioenfondsen. De fondsen worden niet langer geleid door vakbonden, maar door onafhankelijke besturen die zelf worden benoemd. De Nederlandsche Bank (DNB) moet streng toezien op de kwaliteit van deze bestuurders en pas een vergunning afgeven als zij voldoen aan hoge eisen. Ook moet DNB actief blijven controleren of pensioenfondsen een verantwoord financieel beleid voeren.
	7.4.3 Individueel eigendomsrecht en eerlijke opbouw Wij erkennen dat er voordelen zijn van collectief beleggen: samen investeren levert vaak betere resultaten op. Toch vinden wij dat iedereen volledig

	eigenaar moet blijven van zijn eigen ingelegde pensioenpremie. Er mag geen herverdeling meer plaatsvinden tussen generaties. Jongeren mogen niet meer structureel nadeel ondervinden doordat zij procentueel evenveel inleggen maar minder pensioen opbouwen ("doorsneepremie"). Wij willen dat de opbouw van pensioen voortaan eerlijk is: de inleg en de opgebouwde rechten moeten beter aansluiten bij de reële waarde ervan door de tijd heen.
	7.5 Financiële stabiliteit en de euro Een stabiele economie is van groot belang. Zware crises schaden het vertrouwen en leiden tot individuele drama's. Juist dat vertrouwen is essentieel voor het goed functioneren van de economie en het behouden van welvaart. Het waarborgen van financiële stabiliteit vraagt om verstandig begrotingsbeleid en goed toezicht op financiële instellingen.
	7.5.1 Financiële stabiliteit en de euro Het financieel beleid is de motor van ons economisch succes. Zonder stabiliteit geen vertrouwen, geen investeringen en geen groei. Deze

	stabiliteit is sinds de invoering van de euro niet meer afhankelijk van Duitsland, maar van de gehele Eurozone. Stabiliteit wordt gewaarborgd door lage inflatie, effectief overheidsbeleid en het tegengaan van excessen. Het monetaire mechanisme ligt bij de Europese Centrale Bank. De euro biedt Nederland veel voordelen: stabiliteit, lagere transactiekosten en een grotere monetaire markt. Nederland moet zich inzetten voor het behoud van deze stabiliteit door sterke controles op nationale overheidsbegrotingen. De Europese Commissie moet de mogelijkheid hebben om sancties op te leggen, omdat lidstaten niet altijd toezicht houden op de naleving van afspraken. Daarnaast moeten lidstaten economisch meer naar elkaar toegroeien, bijvoorbeeld op het gebied van vergrijzing. Nieuwe landen die de euro willen invoeren, moeten langere tijd aan de toetredingseisen voldoen, zodat zij bijdragen aan de stabiliteit van de euro. Op termijn zou er gewerkt moeten worden aan een Europese begrotingsunie met een geïntegreerd begrotingsbeleid. Dit bevordert de convergentie van beleid op belangrijke gebieden zoals belastingheffing en sociale zekerheid. Voor stabiliteit binnen Europa is het cruciaal dat lidstaten economisch naar elkaar toegroeien. De begrotingsunie zou een autoriteit moeten hebben die bevoegd is om belasting te
--	---

	heffen en geld te lenen. Dit biedt meer stabiliteit dan het permanente noodfonds (ESM) en zorgt voor effectiever toezicht op Europees niveau. 7.5.2 Overheidsbegroting en nationale schuld De Jonge Democraten willen duidelijke regels voor overheidsuitgaven in Europa. Een strikte 3%-norm is te rigide, maar volledig meebewegen met de economie is ook riskant. Wij pleiten voor een vaste norm waar alleen in uitzonderlijke gevallen van mag worden afgeweken, mits er hervormingen komen voor gezonde financiën op lange termijn. Deze afspraken moeten Europees gecontroleerd worden. Uiteindelijk is een echte Europese begrotingsunie nodig, met democratisch gelegitimeerde instellingen die belasting kunnen heffen en geld kunnen lenen. Samen met een sterke bankenunie en uitbreiding van Europese sociale rechten biedt dit meer stabiliteit dan het ESM. 7.5.3 Een stabiele financiële sector De financiële sector verdient extra aandacht, omdat een crisis in deze sector verstrekken gevolgen kan hebben. Het beleid moet gericht zijn op het bieden van zo veel mogelijk vrijheid voor de financiële
--	---

	sector, zonder de economische groei in de weg te zitten. Bij het reguleren van de financiële sector moet het uitgangspunt zijn dat alle risico's bij de instellingen zelf liggen. Regels moeten voorkomen dat instellingen "too big to fail" worden, waardoor belastingbetalers in tijden van crisis moeten bijspringen. Omdat financiële instellingen internationaal opereren, moet regelgeving ook op mondiaal niveau worden afgestemd. In eerste instantie moet er gestreefd worden naar maximale harmonisatie op Europees niveau. Systeemrisico's moeten op zowel mondiaal als Europees niveau worden beperkt. De Financial Stability Board (FSB) en het Europees Comité voor Systeemrisico's (ECSR) moeten meer bevoegdheden krijgen om systeemrisico's te beheersen. Deze instellingen moeten worden gecontroleerd door nationale overheden en het Europees Parlement. Bovendien moet er meer concurrentie tussen banken komen, bijvoorbeeld door een Europese kapitaalmarktunie. Dit kan leiden tot hogere spaarrentes en lagere kosten voor consumenten. Het schaduwbankensysteem, dat bestaat uit niet-bancaire instellingen die bankdiensten aanbieden, biedt alternatieve financieringsmogelijkheden en
--	---

	verhoogt de concurrentie. Dit systeem staat momenteel niet onder toezicht, maar wij vinden dat dit moet veranderen, omdat het systeem uit kan groeien tot een gevaar voor de financiële stabiliteit. Alle systeemrelevante instellingen, zoals grote verzekeraars, hedgefondsen en private equityfondsen, moeten gecontroleerd worden om risico's in dit deel van het financiële systeem in kaart te brengen. Om ervoor te zorgen dat belastingbetalers niet opdraaien voor de kosten van een failliete financiële instelling, pleiten wij voor het invoeren van een verplichte "living will" en een hogere kapitaaleis. Een "living will" is een financieel plan waarin staat hoe een instelling moet omgaan met crisissituaties en de ontmanteling van de instelling. Als blijkt dat de ontmanteling tot te hoge maatschappelijke kosten leidt, kan de toezichthouder structurele wijzigingen afdwingen bij de instelling.
Toelichting	Samen met een enthousiaste groep leden hebben we flink gesleuteld aan de tekst: we hebben het hoofdstuk grondig versimpeld, opnieuw gestructureerd en inhoudelijk versterkt.

	We hebben gewerkt aan een breder en realistischer beeld van de rol van de overheid, aandacht voor innovatie als motor van ons concurrentievermogen, en een eerlijker en rechtvaardiger belastingstelsel – zowel voor individuen als bedrijven. Ook zijn thema's als een eerlijker erfenisstelsel, grondwaardebelasting en digitalisering stevig verankerd.
--	---